

Jaarstukken 2023

Versie: Vastgesteld door Raad op 27 juni 2024

3. Naar een gezonde leefomgeving

Met de pijler gezonde leefomgeving pakken we de problemen in de leefomgeving aan waar we hier en nu last van hebben. Tot de pijler gezonde leefomgeving behoren de volgende drie thema's: Klimaatadaptatie, Luchtkwaliteit & Geluid en Schone Mobiliteit.

3.A THEMA KLIMAATADAPTATIE

Wat willen we bereiken?

- voorbereid zijn op opwarming gebouwde omgeving (hittestress), Intensere regenbuien, Langere periodes van droogte.

Wat wilden we gaan doen in 2023?

- Voortzetten operatie Steenbreek gericht op het stimuleren van ontstenen en vergroenen van privéterreinen.
- Uitvoeren gemeentelijk rioleringsplan.
- Voortzetten uitwerken en uitvoeren maatregelen op basis van de risico- en kansenkaart hittestress.
- Klimaatadaptief inrichten Scheepskwartier en Vlinderbuurt, waarbij de resultaten worden gemonitord ter lering voor toekomstige projecten.
- Klimaatadaptief inrichten Oranjeplantsoen, van Gemertplantsoen en Oosterringdijk bij reconstructie.
- Voortzetten met scholen in gesprek over vergroenen van hun schoolpleinen.
- Ontwikkelen GIS kaart monitoring voortgang klimaatadaptiviteit openbare ruimte als onderdeel van het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte.

Realisatie 2023 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- In 2023 heeft de gemeente Diemen meegedaan aan het door Steenbreek georganiseerde Nederlands Kampioenschap tegelwippen. De aftrap van het kampioenschap tegelwippen had Diemen gecombineerd met de landelijke compostdag op 25 maart 2023. Inwoners konden tijdens de compostdag op het afvalbrengstation een gratis zak compost afhalen en/of hun verwijderde tegels inruilen voor plantjes en compost. Diemen (65^e plaats van in totaal 106 deelnemende kleine gemeenten met 2.041 verwijderde tegels, oftewel 66 verwijderde tegels per 1.000 inwoners) heeft van uitdager Ouder-Amstel (75^e plaats met 482 verwijderde tegels, oftewel 34 verwijderde tegels per 1.000 inwoners) gewonnen.
- In 2022 zijn verkennende gesprekken gestart bij scholen voor vergroening van hun schoolpleinen. In het eerste halfjaar van 2023 hebben kinderraadsleden samen met de wethouder duurzaamheid met hun schooldirectie gesproken over bijen helpen en vergroenen van het schoolplein. Met de kinderraadsleden van de Nieuwe Kring heeft de wethouder duurzaamheid op 3 april een biologische kruiden/bloemenmix voor bijen en insecten gezaaid in het perkje nabij het schoolplein. Basisschool de Ark heeft inmiddels contact gelegd met een aannemer voor vergroening van hun schoolplein.
- De herinrichtingen uit het Programma groot onderhoud zijn uitgevoerd volgens het beleid uit het Gemeentelijk Rioleringsplan. De herinrichtingen in Scheepskwartier en de Verkeersstructuur Diemen Zuid zijn in 2023 gestart.
- Het opstellen van het Programma Klimaatadaptatie is grotendeels afgerond, welke het Gemeentelijk Rioleringsplan zal vervangen. Het beperken van wateroverlast bij hevige neerslag, het terugdringen van droogte en het beperken van hittestress zijn onderdeel van het Programma.
- In Holland Park zijn verbeteringen aangebracht ter verhoging van belevings- en natuurwaarde. Daarnaast waren in 2023 de volgende projecten in voorbereiding: Scheepskwartier, Vlindertuin, Wandellandschap Oosterringdijk en Martin Luther King flats, Oranjeplantsoen, van Gemertplein en verkeersstructuur Diemen Zuid. In al deze projecten is het verhogen van de belevings- en natuurwaarde een uitgangspunt.

- In het watergebiedsplan Diemerpolder is samen met het waterschap de ambitie uitgesproken om het waterpeil in de Oisterringvaart te verlagen. In 2023 is de voorbereiding voor dat project gedeeltelijk doorlopen.

Monitoring

Wat	Realisatie
GIS kaart voortgang klimaatadaptiviteit openbare ruimte	De GIS kaarten zijn als onderdeel van het Programma Klimaatadaptatie opgesteld en worden in 2024 samen met het programma voorgelegd aan de raad.

3.B) THEMA LUCHTKWALITEIT & GELUID

Wat willen we bereiken?

- Een gezonde leefomgeving met een schone luchtkwaliteit en lage geluidbelasting

Wat wilden we gaan doen in 2023?

- Voortzetten inbreng en toetsing van eisen luchtkwaliteit en geluid bij ruimtelijke en verkeerskundige plannen en projecten.
- Deename aan het Schone Lucht Akkoord.
- Uitvoeren Actieplan omgevingslawaaï gemeentelijke wegen 2018-2022 en opstellen nieuw Actieplan geluid.
- Voortzetten jaarlijkse meting luchtkwaliteit in samenwerking met de GGD (in 2021 gestart).
- Voortzetten lobby verlagen maximumsnelheid Rijkswegen.
- Voortzetten bewustwordingscampagne nadelen stoken en beperken overlast.
- In samenwerking met de GGD uitzoeken of fijnstofvangers in openbare gebouwen (scholen) effectief kan zijn.

Realisatie 2023 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- Luchtkwaliteit en geluidbelasting zijn betrokken in de voorbereiding van diverse plannen en projecten (o.a. Holland Park, Buitenlust, Harmonielaan, Rietschuurhof).
- De gemeente Diemen heeft zich in juli 2022 aangesloten bij het nationale Schone Luchtakkoord. In aansluiting daarop stellen we een decentraal uitvoeringsplan op. Dit plan moet voor 1 maart 2024 ingediend worden.
- In opdracht van de gemeente is de GGD in 2021 gestart met het jaarlijks meten van de luchtkwaliteit in Diemen. Ook in 2023 zijn metingen uitgevoerd. De GGD publiceert de resultaten van de metingen elke twee maanden op de website van Luchtmeetnet en op deze kaart van de gemeente Amsterdam.
- In samenwerking met de GGD Amsterdam is onderzocht of fijnstofvangers in openbare gebouwen effectief kan zijn. Onderzocht is of het toepassen van fijnstofvangers bij (basis)scholen nuttig is om het binnenklimaat te verbeteren, zeker als de scholen dicht bij snelwegen gelegen zijn. De GGD raadt de toepassing van filtersystemen op scholen in principe af. Dit vanwege de onmogelijkheid om een langdurig goede werking van de systemen te garanderen en de risico's die een niet goed onderhouden filtersysteem met zich meebrengt. De GGD adviseert om voldoende afstand te houden tussen gevoelige bestemmingen en drukke wegen. Alleen basisschool de Noorderbreedte valt binnen de adviesafstand tot snelwegen. Deze school beschikt over een luchtverversingssysteem met filters.
- In het najaar van 2023 heeft de gemeente weer een bewustwordingscampagne over de nadelen van stoken en het beperken van overlast gevoerd via social media.
- Conform het Actieplan omgevingslawaaï is de asfaltweg van spooronderdoorgang vanaf de rotonde bij de Martin Luther Kinglaan tot aan de viaduct ter hoogte van Landlust omgevormd van dicht asfalt beton (DAB) naar stiller steenmastiek asfalt (SMA). Bij de voorbereiding in 2023 van de herinrichting/groot onderhoud van de buurten

Scheepskwartier en Vlindertuin is opgenomen dat de hoofdstraten in geluidreducerend keperverband gelegd worden. Het gaat hier om de straten: Botterweg, Klipperweg, Fregat, Distelvlinderweg en Hermelijnvliinder. Ook bij de voorbereiding van de busbaan is vervanging van DAB naar SMA opgenomen.

- In 2023 is gestart met het maken van een nieuw Actieplan geluid 2024 - 2028. Deze moet medio 2024 gereed zijn.

Monitoring

Wat	Wanneer
Meting luchtkwaliteit	Jaarlijks (sinds 2021)
5 jaarlijkse opstellen geluidbelastingskaarten	Geluidsbelastingskaart is in 2022 geactualiseerd; de volgende actualisatie is in 2026

3.C) THEMA SCHONE MOBILITEIT

Wat willen we bereiken?

- Uitstootvrij regionaal OV-systeem in 2030.
- Overige regionale mobiliteitssystemen uitstootvrij in 2050.
- Aantrekkelijke fiets- en wandelroutes.

Wat wilden we gaan doen in 2023?

- Bijplaatsen laadpalen voor auto's in Diemen (conform beleidsnotitie opladen elektrische voertuigen).
- Uitbreiden aantal zero emissie bussen door GVB.
- Verbeteren zwakke schakels in het (regionaal) fietsnetwerk: verbreden brugdek Diemerbrug en voorstel voor vervolgonderzoek op basis van haalbaarheidsonderzoek fietsverbinding Plantage de Sniep - station Diemen Zuid.
- Hanteren parkeernormen en aanleg voldoende fietsparkeerplaatsen conform parkeernormennota.
- Voortzetten regionale samenwerking Green Deal zero Emission stadslogistiek in samenwerking met de Vervoerregio Amsterdam.
- Deelname aan regionaal mobiliteitsprogramma (onderdeel nationaal Klimaatakkoord).
- In samenwerking met MRA-e onderzoeken van de mogelijkheden voor plaatsing van laadvoorzieningen van alleen op aanvraag naar pro actief op basis van geografische gegevens bezetting/gebruik en deelmobiliteit.
- Uitbreiden en monitoren van het aanbod van elektrische deelmobiliteit (o.a. auto's en scooters).

Realisatie 2023 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- In 2023 zijn afspraken gemaakt om in samenwerking met MRA-e de mogelijkheden te gaan onderzoeken voor plaatsing van laadvoorzieningen van alleen op aanvraag naar pro actief op basis van geografische gegevens bezetting/gebruik en deelmobiliteit. Het projectenbureau MRA-e wil dit in 2024 samen met de gemeenten gaan oppakken.
- Op basis van de Beleidsnotitie opladen elektrische voertuigen uit 2019 zijn in 2023 23 extra laadpalen met in totaal 47 laadpunten aan de openbare ruimte toegevoegd. Deze laadpalen staat verspreid door de gehele kern van Diemen. Het totaal per 31 december 2023 komt daarmee op 112 laadpalen met 223 laadpunten.
- Het GVB geeft aan dat de levering van nieuwe elektrische bussen vertraagd is. Hierdoor is nu de verwachting dat de vervanging door elektrische bussen voor buslijn 44 in Diemen in 2025 of later plaatsvindt.
- In samenwerking met de Vervoerregio Amsterdam is gewerkt aan het opstellen van een Uitvoeringsprogramma MRA Doorfietsroutes (vastgesteld door de regioraad in maart 2023). Hierin zitten ook enkele trajecten in Diemen (tussen Provincialeweg en knooppunt Diemen en langs het Amsterdam Rijnkanaal).
- In 2023 is het haalbaarheidsonderzoek voor de fietsverbinding van Plantage de Sniep naar station Diemen Zuid afgerond. In 2023 is het onderzoek gestart naar het verbeteren van de fietsoversteek op de Weteringweg. De verbreding van de Diemerbrug is doorgeschoven naar 2024 vanwege werkzaamheden aan de brug in Driemond.
- Afspraken over de parkeervoorzieningen zijn meegenomen in de planvorming voor de woningbouwprojecten Holland Park West, Campus 3e fase, Rietschuurhof, Hof van Saan, Harmonielaan en Buitenlust.
- De Vervoerregio is trekker van de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek. Door de Vervoerregio Amsterdam is deze Green Deal in 2022 verder uitgewerkt tot Regionale Uitvoeringsagenda Logistiek. Vanuit deze Green Deal zijn er in 2023 geen ontwikkelingen in Diemen geweest. Dit onderwerp komt, waar mogelijk, terug in de gemeentelijke Mobiliteitsvisie.

- De regioaad van de Vervoersregio heeft het Regionaal Mobiliteitsprogramma in juli 2021 vastgesteld. De doelen uit het RMP/klimaatakkoord zijn opgenomen in het Beleidskader Mobiliteit van de Vervoerregio. In 2023 waren er geen ontwikkelingen vanuit het Regionale Mobiliteitsprogramma in de gemeente Diemen.
- Cargoroo heeft in de zomer van 2023 op verschillende locaties deelbakfietsen in Diemen geplaatst. Begin 2023 is MyWheels gestart met het aanbieden van elektrische deelauto's in een groot deel van Diemen. Ook ShareNow is begin 2023 in Diemen gestart, waarbij alleen in de wijk Holland Park auto's worden aangeboden. Het betreft een uitbreiding van de Amsterdamse freefloating vloot. Onze Auto heeft een vaste plek voor één deelauto op de Ouddiemerlaan.
- Met banden op de juiste spanning rijden voertuigen veiliger, zuiniger en stiller. Slimme bandenpompen voorkomen onderspanning door ook rekening te houden met de temperatuur van de band. In Diemen is in mei 2023 een tweede slimme bandenpomp geplaatst aan de Visseringweg (1189 keer gebruikt in 2023). In januari 2021 was de eerste slimme bandenpomp geplaatst bij het afvalbrengstation (580 keer gebruikt in 2023).

Monitoring

Wat	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Aantal laadpalen	71	89	125	112
Aantal laadpunten	140	176	250	223

4. Samenwerken aan duurzaamheid binnen de gemeentelijke organisatie

Wat willen we bereiken?

- Duurzaam/maatschappelijk verantwoord inkopen.
- Duurzaamheid in de bedrijfsvoering: gemeentelijke gebouwen, terreinen en voertuigen.
- Duurzaam ontwikkelen van de openbare ruimte.
- Duurzaam beheren van de openbare ruimte.
- 2030 klimaatneutrale gemeentelijke organisatie.
- Doelstellingen circulair inkopen:
 - 2022 >10%;
 - 2025 >50%;
 - indien haalbaar 100% in 2030.

Wat wilden we gaan doen in 2023?

- Voortzetten begeleiding Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) door MVI- regisseur.
- Opstellen jaarplan MVI 2023 mede op basis van inkoopjaarplan 2023.
- Aansluiting bij relevante regionale inkooppakketten vanuit MRA programma Circulaire Economie.
- Uitvoering gemeentelijke meerjarenonderhoudsplannen gericht op energiebesparing, opwek van duurzame energie en aardgasloze gemeentelijke gebouwen (zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen - gebouwen Diemen).
- Voortzetten gescheiden afvalinzameling gemeentelijke organisatie.
- Voortzetten inkoop duurzame elektriciteit en CO₂ gecompenseerd gas.
- Advies duurzaamheid (energie, circulair, natuurinclusief en klimaatadaptatief) bij alle relevante ruimtelijke (her)ontwikkeling.
- Advies natuur, milieu (geluid, lucht, veiligheid, bodem) en verkeer\mobiliteit waar van toepassing bij ruimtelijke (her)ontwikkelingen.
- Alleen inkopen van gecertificeerd duurzaam hout en papier.
- Toepassen energiezuinige led-verlichting bij vervanging lichtmasten en armaturen.
- Voortzetten beheer openbare ruimte zonder chemische bestrijdingsmiddelen.

Realisatie 2023 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- Sinds 2020 geeft de MVI regisseur advies bij relevante gemeentelijke inkooptrajecten.
- Eind 2023 is de bestuurlijke besluitvorming voorbereid voor de ondertekening begin 2024 van het vervolgmanifest MVI 2022-2025.
- De MVI regisseur heeft een jaarplan MVI 2023 opgesteld, gebruik makend van het inkoopjaarplan 2023.
- De MVI regisseur zoekt bij advisering aansluiting bij relevante inkooptrajecten in de regio en maakt gebruik van de handreikingen voor inkooppakketten vanuit het MRA programma Circulaire economie en het expertisecentrum Pianoo van het ministerie van Economische Zaken.
- De volgende verduurzamingacties bij gemeentelijke gebouwen zijn in 2022 gestart en in 2023 afgerond:
 - Vervangen kozijnen garagegebouwen gemeentewerf door isolerende kozijnen.
 - Aanbrengen LED verlichting in het onderkomen van de terreinmeester sportvelden.
 - Vervangen en verduurzamen ventilatievoorzieningen van wijkcentrum Noorderlicht en Gymzaal Noord. De nieuwe ventilatiekasten hebben warmteterugwinning, energiezuinige motoren en een goed rendement.
- De volgende verduurzamingsacties bij gemeentelijke gebouwen zijn in 2023 gestart en in 2023 afgerond:
 - Vervangen binneninrichting, enkelglas voor dubbel isolatieglas, verduurzamen verdeelkast en plaatsen zonnepanelen bij het onderkomen van de terreinmeester sportvelden.